

WYBRANE PAMIĄTKI ZWIĄZANE Z HISTORIĄ 1 PUŁKU STRZELCÓW PODHALAŃSKICH

Działanie *Zbieramy pamiątki związane z historią 1 Pułku Strzelców Podhalańskich* zostało zapoczątkowane w 2019 roku w związku z wystawą przygotowywaną w partnerstwie z Karpackim Oddziałem Straży Granicznej – w jego siedzibie. Celem akcji było pozyskanie od ofiarodawców pamiątek związanych z historią 1 Pułku Strzelców Podhalańskich, takich jak: fotografie, druki ulotne i okolicznościowe, odznaczenia, odznaki, mundury lub ich elementy broń, dokumenty, zapisy relacji i wspomnień, korespondencja, albumy rodzinne itp. Pozyskane obiekty i archiwalia miały wzbogacić posiadaną przez Muzeum kolekcję i posłużyć do prac badawczych.

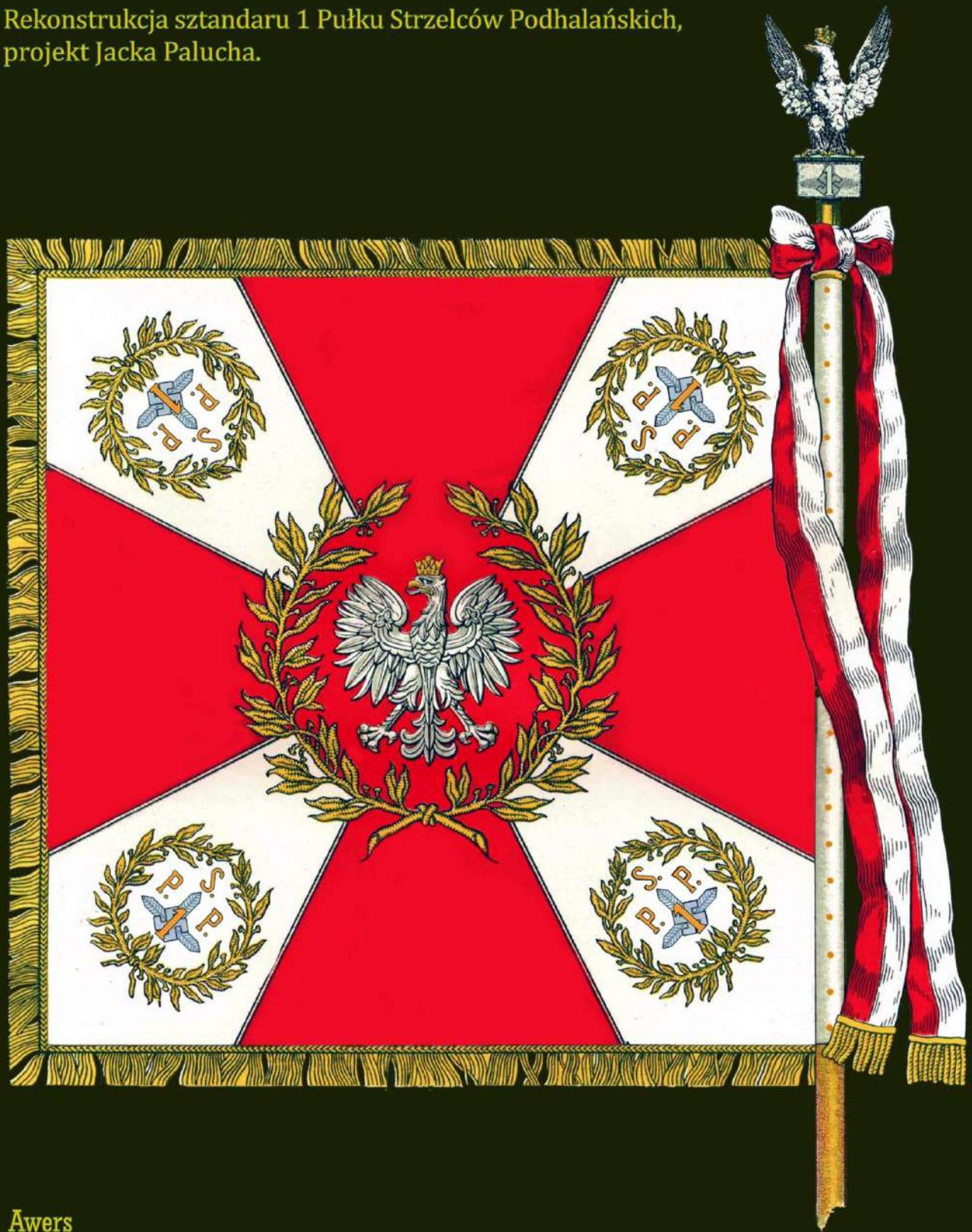
Dzięki Państwa życzliwości udało się nam pozyskać ponad 200 fotografii przedstawiających żołnierzy 1 PSP, aspekty ich życia codziennego w pułku, uroczystości w których brali udział, a także dalsze ich losy po 1939 r. Wśród ponad 100 archiwaliów są m. in. dyplomy stwierdzające fakt nadania odznaczenia, karty uposażenia i przebiegu służby wojskowej.

Zebrane archiwalia to dokumentacja życia i służby wojskowej 6 osób: **Aleksandra Kowalskiego** - kaprała 1 PSP, **Kazimierza Kowalskiego** - starszego sierżanta służby stałej 1 PSP, **Mieczysława Kowalskiego** - podoficera zawodowego w orkiestrze 1 PSP, **Jana Palucha** - porucznika służby stałej 1 PSP, **Józefa Pogwizda** - starszego strzelca, 1 PSP, **Józefa Regieca** - starszego sierżanta służby stałej 1 PSP. Na zdjęciach odnajdujemy ich w towarzystwie nieznanymi z imienia i nazwiska żołnierzy i oficerów pułku. **CZEŚĆ ICH PAMIĘCI!**

autor tekstów i dobór fotografii: Bartłomiej Czech

opracowanie graficzne: Michał Załuski

Rekonstrukcja sztandaru 1 Pułku Strzelców Podhalańskich,
projekt Jacka Palucha.

Awers

Rekonstrukcja sztandaru 1 Pułku Strzelców Podhalańskich,
projekt Jacka Palucha.

Rewers

Poczet sztandarowy 1 PSP

- wizyta Generalnego Inspektora Sił Zbrojnych gen. Edwarda Śmigłego-Rydza w Nowym Sączu, 4 października 1936 r. Fot. ze zbiorów Jacka Palucha.

Artykuł „Z pobytu Naczelnego Wodza w Nowym Sączu”, Światowid nr 41 z 10 października 1936 r., str. 9. Art. ze zbiorów Jacka Palucha.

Uroczystości na Rynku w Nowym Sączu z okazji 10-lecia prezydentury Ignacego Mościckiego, maj 1936 r: Pierwszy od lewej starosta nowosądecki Maciej Łach, pośrodku prezydent Nowego Sącza Stanisław Nowakowski, po prawej poczet sztandarowy 1 PSP. Fot. ze zbiorów Józefa Regieca.

Uroczystości w Nowym Sączu z okazji 10-lecia prezydentury Ignacego Mościckiego, defilada ul. Jagiellońskiej, maj 1936 r. Poczet sztandarowy 1 PSP – w drugim rzędzie maszerują Regiec, Wójcik, Koncki. Fot. ze zbiorów Józefa Regieca.

Zmiana dowódców – ustępujący płk Kazimierz Alexandrowicz (z prawej) i obejmujący dowództwo płk Alfred Krajewski, 13 lutego 1938 r. Fot. ze zbiorów Jacka Palucha.

Płk dypl. Alfred Krajewski honoruje sztandar w czasie uroczystości objęcia dowództwa pułku, 13 lutego 1938 r. Fot. ze zbiorów Jacka Palucha.

Bal w kasynie oficerskim 1 PSP. W centrum burmistrz Roman Sichrawa oraz dwaj d-cy pułku płk Janicki i płk Krudowski, ok. 1932 r. Fot. ze zbiorów Jacka Palucha.

Bal w kasynie oficerskim 1 PSP. W centrum pierwszego rzędu płk Kazimierz Alexandrowicz. Fot. ze zbiorów Jacka Palucha.

Por. Paluch na trasie biegu narciarskiego.
Fot. ze zbiorów Jacka Palucha.

Szkolenie narciarskie w 1 PSP, l. 30.
Fot. ze zbiorów Jacka Palucha.

Ćwiczenia w 1 PSP – rzut granatem, l. 20.
Fot. ze zbiorów Józefa Regieca.

**Mecz bokserski na prowizorycznym ringu na placu
koszarowym 1 PSP, l. 30.**
Fot. ze zbiorów Jacka Palucha.

Przeprawa przez most, Nowy Sącz, 1925 r.
Fot. ze zbiorów Barbary Kowalskiej.

Przejsie brodu z użyciem kładek pionierskich, l. 30.
Fot. ze zbiorów Jacka Palucha.

Ćwiczenia w 1 PSP.
Pośrodku sierżant Józef Regiec, 1933 r.
Fot. ze zbiorów Józefa Regieca.

Żołnierze 1 PSP w letnich mundurach polowych
(wzór munduru z roku 1937).
Fot. ze zbiorów Marii Sikorskiej.

Aleksander Kowalski, kapral - dowódca drużyny w kompanii zwiadu 1 PSP pod dowództwem por. Jana Palucha. Z 1 PSP przeszedł szlak bojowy pod Lwów, skąd powrócił do Nowego Sącza. Zmarł w połowie października 1942 r.

Kazimierz Kowalski, ur. 31 października 1902 r. w Bobowej. W 1 PSP starszy sierżant służby stałej - dowódca 8 kompanii. W 1939 r. w oddziale wydzielonym LUCJAN kpt. Świerczewskiego, następnie w III Batalionie kpt. Serafiniuka. 10 kwietnia 1940 r. powrócił, ryzykując życiem, do Nowego Sącza. Aresztowany, wywieziony do KL Auschwitz (nr obozowy 17006), rozstrzelany 21 września 1942 r.

Mieczysław Kowalski, ur. 28 października 1914 r. w Bobowej. W orkiestrze 1 PSP od 15 marca 1936 r. jako podoficer zawodowy.

Odznaczony m.in. KRZYŻEM KAWALERSKIM ORDERU ODRODZENIA POLSKI, BRĄZOWYM KRZYŻEM ZASŁUGI, KRZYŻEM PARTYZANCKIM, MEDALEM ZWYCIĘSTWA I WOLNOŚĆ 1945, ZA UDZIAŁ W WOJNIE OBRONNEJ 1939. Zmarł w 1987 r. Spoczywa na cmentarzu w Bobowej.

Jan Paluch, ur. 21 grudnia 1912 r. w Tarnowie. W 1 PSP porucznik służby stałej. W 1939 r. jako dowódca kompanii zwiadowców wyróżnił się pod Jabłonicą, Gdyczyną, Birczą, Wolą Dobrostańską, Rzęsną Ruską. Od 19 września w niewoli, kolejno w oflagu II B Arnswalde, II D Gross Born, oraz X C Lubeka. 22 listopada 1945 r. powraca do kraju.

Odznaczony m.in.: KRZYŻEM KAWALERSKIM ORDERU ODRODZENIA POLSKI, MEDALEM ZWYCIĘSTWA I WOLNOŚCI 1945, MEDALEM ZA UDZIAŁ W WOJNIE OBRONNEJ 1939. Zmarł 16 lipca 1982 r. i spoczywa na cmentarzu komunalnym w Nowym Sączu.

Józef Pogwizd, ur. 27 lipca 1916 r. w Barcicach. W 1 PSP starszy strzelec, stolarz.

Przeszedł szlak bojowy z 1 PSP w 3 kompanii ckm. Zbiegł z obozu przejściowego JAROSŁAW i wrócił do domu. Odznaczony m.in. : MEDALEM ZA UDZIAŁ W WOJNIE OBRONNEJ 1939.

Zmarł w listopadzie 1990 r. i spoczywa na cmentarzu w Rytrze.

Józef Regiec, ur. 10 września 1894 r. w Niżnych Szwabach na Słowacji. W 1 PSP starszy sierżant służby stałej. Odznaczony m.in.: MEDALEM NIEPODLEGŁOŚCI (29 grudnia 1933 r.), BRĄZOWYM MEDALEM ZA DŁUGOLETNIĄ SŁUŻBĘ (10 maja 1938 r.), SREBRNYM MEDALEM ZA DŁUGOLETNIĄ SŁUŻBĘ (10 listopada 1938 r.).

Z chwilą wybuchu II wojny światowej przeniesiony do 156 rezerwowego pułku piechoty na stanowisko dowódcy taborów. Poległ 11 września 1939 r. pod Jaworowem.

Św. Mikołaj z wizytą w 1 PSP.

Po prawej ppłk Zygmunt Krudowski, 6 grudnia 1932 r.
Fot. ze zbiorów Józefa Regieca.

Św. Mikołaj z wizytą w 1 PSP, 5 grudnia 1933 r.
Fot. ze zbiorów Józefa Regieca.

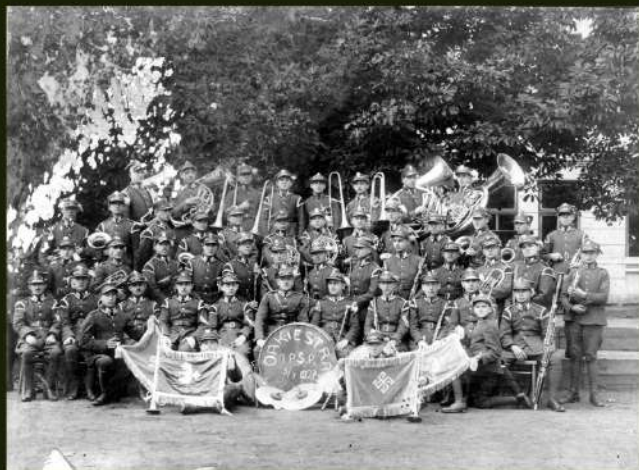

Święto pułku w 1939 r.

Siedzą od prawej: Wysocki, Regiec, Sztorc, Podwin.
Fot. ze zbiorów Józefa Regieca.

**Sierżant 1 PSP Kazimierz Kowalski
w trakcie kuracji szpitalnej, l. 30.**
Fot. ze zbiorów Mieczysława Kroka.

Orkiestra 1 PSP na dziedzińcu koszar, 1927 r.
Fot. ze zbiorów Józefa Regieca.

Orkiestra 1 PSP przed budynkiem koszar, 1937 r.
Fot. ze zbiorów Barbary Kowalskiej.

W koszarach 1 PSP. Na pierwszym planie od lewej:
Nowacki, Hrywniak, Waclawik, 1935 r.
Fot. ze zbiorów Józefa Regieca.

Na dziedzińcu koszar, po 1937 r.
Fot. ze zbiorów Marii Sikorskiej.